

La tria per Andreu Loncà

DANTE

Sobre la taula, una vella maleta atrotinada. A dins, llibres de la joventut arrengrats, apilats. Entre els llibres dels vint anys, la *Divina Comèdia* de Dante, en castellà, acarada amb el text italià, que mai vaig llegir del tot. Puc endevinar com em sentia davant d'una obra antiga que no coneixia gens ni tampoc posseïa la gosadia del que s'atreveix, per si sol, sense la mà del mestre ni l'olor del guix, a caminar per les parets de l'infern. De gran –la *Divina Comèdia* només s'entén de gran– vaig fer-ne la primera lectura en un moment de crisi personal. Un cant cada dia. Per primera vegada entrava per les foscos, els passadissos, els boscos, les voltes i cercles de l'infern, sense llum, amb la llum morta. L'infern és un viatge permanent en forma de gir descendent. L'infern de Dante té el color de les nostres angoixes. A vegades, la suor dels

nostres somnis més complicats. En els dies que l'he d'explicar als alumnes, endevino i comprenc la seua perplexitat: és la mateixa que jo he de superar a cada ratlla, a cada cant. Com les grans obres antigues, la *Divina Comèdia* requereix un temps de lectura més extens que l'habitual. La intensitat de l'experiència d'escriure la *Divina Comèdia* és paral·lela a l'experiència de llegir-la. Dos cares de dos experiències vitals semblants: la manera d'escriure peripècies, de produir monòlegs, de desenvolupar desenllaços de William Shakespeare va ser un èxit de tal magnitud que hi trobem rastres sobretot en el cinema i en les sèries d'ara. Dante no ha tingut tant d'èxit. La seua manera particular de contar, en versos decasíl·labs, com dos homes, un en forma d'esperit, l'altre en forma corporal, travessen un

LLIBRES.

Títol: La Divina Comèdia

Autor: Dante

precís, detallat i espectacular infern inventat, però profundament convençut de la seua pura i clara existència, en forma d'embut, per tal de poder arribar a trobar, després de la llarga singladura, la bella Beatriu, al purgatori. No pot afirmar-se que sigui una fórmula d'èxit repetida per gaires escriptors ni guio-

nistes. Dante és el poeta del dolor. En efecte, la seua empremta literària és menor que la que deixà Shakespeare. La seua estela és més irreductiblement personal: parla d'ell i de la seua estimada i odiada Firenze, a la qual mai tornarà. En aquesta banda, se'ns difumina la seua experiència d'exiliat, que és cabdal per comprendre el llibre. L'exiliat a l'infern més llarg i fosc: 34 cants del país d'ultratomba per poder arribar un dia a veure la netedat dels estels en un cel clar. Un llarguíssim viatge.